

Investigating the Origin of Conflict between Extremist Groups and Muslims in India

Parvizreza Mirlotfi¹ | Saeed Mohammadisadegh² | Mahin Gholamian³

1. Corresponding Author: Assistant Professor of Islamic Education Department, Zahedan University of Medical Sciences, Zahedan, Iran, Email: pr.mirlotfi@yahoo.com
2. Assistant Professor of Social Sciences Department, Sistan and Baluchestan University, Zahedan, Iran.
3. MA in political sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

Article history: Received 05 December 2021;

Received in revised form 15 May 2022;

Accepted 22 May 2022

Abstract

India because of its unique features like the, Natural resources, Geopolitical location, Cultural diversity and historical experiences, it is very important for every observer and researcher. Indian society is a picture of heterogeneity and conflict of desires, The tendencies of religions and cultures. Followers of all religions and groups, including Muslims, play a major role in the structure of India. Characters such as Dr. Zaker Hossein, Fakhruddin Ali Ahmad and Abu Bakr Zin al-Abedin Abdul Kalam has held the presidency of India at various times Sectarian clashes between Muslims and Hindus intensified with the rise to power of the Narendra Modi Hindu National Party led by Narendra Modi in 2014. These atrocities and killings undermine India's reputation as the world's largest democracy and raise serious questions about the state of democracy. The results of this research, In answer to the question, what are the causes of violence of extremist groups against Indian Muslims? It shows that what has disrupted the interaction between Muslims and extremist groups in Indian society is, on the one hand, the economic, social and religious inequalities within Indian society, and, on the other hand, the involvement of external factors in fomenting these differences. This study uses descriptive-analytical method and by collecting library documents to investigate the various causes of violence in India.

Keywords: extremist groups, Bharatiya Janata Party, Muslims, India

1. Introduction

India is of great importance to any observer or researcher due to its unique characteristics, such as natural resources, geopolitical location, cultural diversity and historical experiences; Moreover, Indian society is a picture of the heterogeneity and conflict of desires, tendencies of religions and cultures. Followers of all religions and groups, including Muslims, play a major role in the structure of India, individuals such as Dr. Zakir Hussain, Fakhreddin Ali Ahmad and Abu Bakr Zina al-Abedin Abdul Kalam have held the presidency of India at various times. Sectarian clashes between Muslims and Hindus intensified with the rise of the Hindu National Party 'Bharatiya Janata' led by 'Narendra Modi' in 2014. These violence and killings undermined India's reputation as the world's largest democracy and raise serious questions about the state of democracy. The present study investigated causes of conflict and violence between Muslims and Hindus. The main purpose of this study was to identify the causes of violence and incompatibility between these groups in India. Regarding the need for a time and historical period in which violence against Muslims get continuously growing, finding the causes of these conflicts paves the way for politicians to control the crisis on the subcontinent.

1.1. Research methodology

Given the theoretical nature of this study, it employs-descriptive-analytic approach. In qualitative research design, data from historical, descriptive research are used. The data needed in this study are collected through library references, documents, and various internet websites and resources.

Journal of Subcontinent Researches, Vol. 16, No.46, 2024, pp.205-218.

DOI: 10.22111/jsr.2022.40850.2228

© Mirlotfi, P., Mohammadisadegh, S., Gholamian, M.

Publisher: University of Sistan and Baluchestan

2. Discussion

The phenomenon of Islam phobia has opened its way to the countries of the East, and penetrated into the depths of ancient civilizations and ancient cultures, and threaten the peaceful coexistence of different human groups. The worst and most common form of Islamophobia is currently prevalent in India. Violations of Muslim rights in India can be divided into three main groups as physical violence, discrimination by the government officials, and the rise of Islamophobia based on the growth of nationalism or the spread of secular values, according to the Religious Organization and the General Assembly. As social divisions have deepened in India, and especially since the BJP rose to primacy, some believe that the presence of Islam in India has had an impact on Hindus. It has increased public tensions and reactions. Monopolies and discrimination against Muslims have emerged, especially in public, such as governmental jobs. Bharatiya Janata Party encourages extremist Hindu extremists against Muslims by using sectarian policies. Passing the controversial bill granting citizenship rights to non-Muslim immigrants from Pakistan, Bangladesh and Afghanistan, and disregarding the rights of Muslim immigrants and killing Muslim immigrants is the legal authorization for genocide and the systematic removal of Islamic society from India. In the early days, in response to Muslim protests against the law, homeless Muslim men and women, surrounded by extremist groups, were drowned in their blood, waiting to die. The behavior of some BJP officials in the Indian state of Pradesh, who have officially asked the people not to buy anything from Muslim vendors, shows that Islamophobia is dangerously increasing on the part of the ruling party. The Russian Muslim Spiritual Association, and the Russian Association for the Defense of Religious Freedom have related the rise of Islamophobia and violence against Muslims and religious sites in India to the rise of nationalism and Hindu radicals supported by the Bharatiya Janata Party (www.rnz.co.nz). This situation has spread Islamophobia, and the exclusion of Muslims from economic, social and public life. It has paved the way for the migration of Muslims to European countries, so that about half of British Muslims are from Pakistan, and the rest are from India, and the state of Gujarat, in southern India, and the northern part of Bangladesh (Afkhami, 2009: 182).

3. Conclusion

India is the home of a multi-ethnic, multi-religious, multi-lingual nation where different peoples live together peacefully for many years, respecting cultural diversity. Few countries in the world have as diverse cultures as India. The results indicated that the Indian government has a duty to guarantee the human rights and citizenship of Muslims in the country, and to combat anti-Islamism and the rise of violence against Muslims. By sentencing anti-Islamists and extremists, the ruling party should provide a safe society and a peaceful environment for a dignified and respectful life for Indian Muslims. It should be acknowledged that the propaganda and militant actions of terrorist groups to expand purposefully their influence in the Indian subcontinent will endanger Islam and Muslims. Due to the ethnic differences caused by the propagation of Islamophobia in India and the very negative reputation of the terrorist groups of ISIS, al-Qaeda and the propaganda activities of this terrorist groups have weakened the position of Muslims in this country, rather, it will further fuel anti-Islamic sentiment in the region. In particular, the growing tendency of the West, after 9/11, has portrayed Muslims negatively and stereotypically, and Islam as a one-dimensional and repressive religion. The BJP Party can reduce negative sensitivities and perceptions towards Islam and Muslims by providing a rational dialogue between Muslims and Hindus and creating the right infrastructure for the healthy integration of Muslim minorities in society. Based on the findings, these conflicts are a reaction to the prevailing inequalities in society and civil rights. Because of these conflicts, the ground is prepared for the spread of racist and extremist thoughts in addition to reducing the level of social solidarity and creating a sense of distrust. In these circumstances, the official and unofficial statements of Islamophobia of some officials in India make the situation more difficult for Muslims, and intensify the conflict between Hindus and Muslims. The lack of cultural and religious harmony in India in general has led Muslims to be more marginalized and to prefer religious and ethnic identities to anything else. On the other hand, the weakness of the ruling party in resolving religious, cultural and social disputes has made its government a source of conflict in Indian society, and the unity of extremist groups and Muslims is the most important challenge for India's fledgling democracy.

4. References

- Afkhami, R. (2009). **Islamophobia in Britain, Topics, Challenges and Solutions, Proceedings of the Conference on Islamophobia after 11 September Causes, Trends, Solutions**. Tehran, Institute of Culture, Art and Communication.

- Al-Nimr, A. M. (1968). **Muslims in the Indian Freedom Movement**, translated by Seyyed Ali Khamenei, first edition, Asia Publications, 1968.
- Amman, T. K. (2007). **New Social Movements (Indian Political Sociology)**, Translated by Ahmad Ahmadloo, Isfahan: Golban.
- Ashutosh, M. (2005). The Problem of Kashmir and the Problems in Kashmir: Divergence. Demands Convergence, **Strategic Analysis**, 29(1).
- Avasti, S.S. (2008). **The Political Structure of India**, Translated by Mohammad Ahani Amine, Tehran: Printing and Publishing Institute Department of State.
- Bhambhri, Ch. P. (2007). **The Indian State and Political Process**. Delhi: Shipra Publication.
- Brass, P. R. (1994). **The Politics of India since Independence**. Cambridge University Press.
- Bunzel, C. (2015). **From Paper State to Caliphate: The Ideology of the Islamic State**, The Brookings Project on U.S. Relation with the Islamic World, No. 19.
- Chris, A. (2019). **Why UK's working definition of Islamophobia as a 'type of racism' is a historic step**, The Conversation, archived from the original on 14 April 2019, Retrieved-04-14.
- Ekidami, Gh. (2003). **Sirajul Islam**, Pure History and India, Karachi.
- Firstpost, (June 18, 2020) India has 79.8% Hindus, 14.2% Muslims, <https://www.firstpost.com/india/india-has-79--8-percent-hindus-14-2-percent-muslims-2011-census-data-on-religion-2407708.html>.
- Graham, B. D. (2006). **The Challenge of Hindu Nationalism: The Bharatiya Janata Party in Contemporary Indian Politics in India's Political Parties**.
- Hansen, T. B., and Jaffrelot, C. (2001). **The BJP and the Compulsions of Politics in India**.
- Hatami, M.R. (2011). Terrorism in Islam, **Journal of Political and International Research**, 6: 47-26.
- Human Rights Watch. (2019). **World Report 2019: India**. IMF.org World Economic Outlook Database.
- Jamshidi Boroujerdi, M. T. (1993). **The Causes of the Conflict between Muslims and Hindus**, Tehran, Ministry of Foreign Affairs of Iran.
- Katani, A. (2004). **Muslim Minorities in Today's World**, translated by Mohammad Hossein Aria, Tehran, Amir Kabir, second edition.
- Kaviraj, S. (1988). **A Critique of the Passive Revolution**. in State and Politics in India, ed. Partha Chatterjee, Delhi: Oxford University Press, 45-87.
- Kerbo, H. R. (2003). **Social Stratification and Inequality Class Conflict Historical**. Comparative and Global Perspective. Mc Grawhill. fifth edition.
- Kinnvall, C., Svensson, T. (2010). Hindu Nationalism, Diaspora Politics a Nation-Building in India. **Australian Journal of International Affairs**, 64(3): 274-292.
- Mahdi Nejad, R, and Kalanfari Baei, M. R. (2007). **Booklet of India**, Office of Studies and Expertise of Countries, Vice Chancellor for Research, Mustafa University.
- Mohammadi, M, Ashrafi, M. (2014). Study and explanation of the scientific-cultural situation of Muslims in India, **Political Science**, pp. 218-185.
- Moore, B. (1996). **The social roots of dictatorship and democracy**, Translator, Hussein Bashiria, Central Tehran Tehran University Press, second edition.
- Ramanujan, A. (2010). Interpreting Traditions. Interventions: **International Journal of Postcolonial Studies**, 12(2): 285-303.
- Setalvad, T. **Gory winter**. Frontline. Retrieved 2020-02-04.
- Sheikh Attar, A. (2002). **Religion and Politics, Indian Man**. Tehran.
- TishehYar, M. (1999). A Study of the Political Development Process of the Government in Indian Society, **Government Research Quarterly**, 6(23): 87-61.
<https://www.rnz.co.nz.com>
<https://www.southasia.com>

بررسی ریشه‌های جدال گروه‌های افراطی و مسلمانان در هند

پرویزرضا میرلطفی^۱ | سعید محمدی صادق^۲ | مهین غلامیان^۳

۱. نویسنده مسئول: استادیار علوم سیاسی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، زاهدان، ایران، ایمیل: pr.mirlotfi@yahoo.com
۲. استادیار علوم اجتماعی دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.
۳. فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

هند به دلیل داشتن ویژگی‌های منحصر به فرد، همچون منابع طبیعی، موقعیت جغرافیایی سیاسی، تنوع فرهنگی و تجربه‌های تاریخی، برای هر فرد نظاره‌گر و پژوهشگری از اهمیت بسزایی برخوردار است؛ زیرا جامعه هند تصویری از ناهمگونی و تضاد خواسته‌ها، تمایلات مذاهب و فرهنگ‌هاست. پیروان تمام ادیان و گروه‌ها از جمله مسلمانان در ساختار هند نقش بزرگی دارند؛ شخصیت‌هایی همچون دکتر ذاکر حسین، فخرالدین علی احمد و ابوبکر زین‌العابدین عبدالکلام، در دوره‌های مختلف ریاست جمهوری هند را به عهده داشتند. با قدرت گرفتن حزب ملی هندو «بهارتیا جاناتا» به رهبری «نارندرا مودی» در سال ۲۰۱۴ درگیری‌های فرقه‌ای بین مسلمانان و هندوها شدت گرفت. این خشونت‌ها و کشتارها اعتبار هند را در دنیا به‌عنوان کشوری با تسامح دینی قابل توجه خدشه‌دار کرده و سؤالات جدی راجع به وضعیت دموکراسی این کشور ایجاد می‌کند. نتایج این پژوهش، در پاسخ به سؤال «علل خشونت فرقه‌های مذهبی علیه مسلمانان هند کدامند؟» نشان می‌دهد آنچه در جامعه هند تعامل بین مسلمانان و گروه‌های افراطی را بر هم زده، از یک سو نابرابری‌های اقتصادی، اجتماعی و دینی در درون جامعه هند و از دیگر سو دخالت عوامل خارجی در دامن زدن به این اختلافات است. این مطالعه با روش توصیفی-تحلیلی و با جمع‌آوری مستندات کتابخانه‌ای به بررسی علل مختلف ایجاد خشونت‌ها در کشور هند پرداخته است.

واژه‌های کلیدی: گروه‌های افراطی، حزب بهارتیا جاناتا، مسلمانان، هند

۱- مقدمه

شبه‌قاره هند محل تولد دو تمدن قدیمی و پیشرفته «گاندران» و «تمدن هاراپا» و ادیان متنوعی چون هندو، سیک، بودیسم و جاین است. این شرایط ویژگی‌های منحصر به فردی را به اسلام هندی می‌بخشد که طی قرن‌ها با داده‌های این جامعه ادغام شده است. در سال‌های اخیر، هند با انکار صریح اصول زندگی مسالمت‌آمیز که توسط «مهاتما گاندی» به یادگار گذاشته شده بود، شاهد ظهور نوعی ملی‌گرایی است که همزیستی و وحدت را تهدید می‌کند. گروه‌های افراطی هندی مدعی هستند که

مطالعات شبه‌قاره، دوره ۱۶، شماره ۴۶، ۱۴۰۳، صص ۲۰۵-۲۱۸.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۰۱

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۱/۰۲/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۱۴

استناد: میرلطفی، پرویزرضا؛ محمدی صادق، سعید؛ غلامیان، مهین. (۱۴۰۳). بررسی ریشه‌های جدال گروه‌های افراطی و مسلمانان در هند، مطالعات شبه‌قاره، ۱۶(۴۶)، ۲۰۵-۲۱۸.

DOI: [10.22111/jsr.2022.40850.2228](https://doi.org/10.22111/jsr.2022.40850.2228)

ناشر: دانشگاه سیستان و بلوچستان

© میرلطفی، پرویزرضا؛ محمدی صادق، سعید؛ غلامیان، مهین.

مسلمانان باید هندو شوند یا به پاکستان مهاجرت کنند. با تشکیل حزب «بی.جی.پی» در هند، رهبران این حزب در سندی معروف به «پنج تعهد ما»، با پنج اصل اساسی که قید ایجاد یک توافق ملی را داشت، اهداف حزب را معرفی کردند؛ نخستین اصل ناسیونالیسم و یکپارچگی ملی قلمداد شد و مفهوم ناسیونالیسم هندو را در عبارتی محتاطانه ارائه کرد: «هند یک ملت است و هندی‌ها یک مردم هستند، متشکل و به‌طور متقابل سازگار با تکرر عقاید دینی، ایدئولوژی‌ها، زبان‌ها، علایق و غیره. بی.جی.پی معتقد است که مردمان ادیان مختلف و ایدئولوژی‌های متفاوت باید بتوانند با هم در صلح و همدلی زندگی کنند» (Graham, 2006: 159-60)؛ دومین اصل، تعهد به دموکراسی و حقوق اساسی بود؛ اصل سوم، «سکولاریسم مثبت» بود که مستلزم پذیرش حمایت کامل از زندگی و دارایی اقلیت‌هاست؛ اصل چهارم، «سکولاریسم مبتنی بر اصول گاندی» بود که مستلزم جایگزینی هر دو مورد کاپیتالیسم و ایالت‌گرایی با اصول سیستم همکاری و امانتداری در تمام زمینه‌های فعالیت اقتصادی است؛ اصل پنجم، «سیاست مبتنی بر ارزش» بود (Ibid: 160-161). پس از به قدرت رسیدن حزب مزبور، این حزب اقداماتی را علیه مسلمانان آغاز کرد؛ از جمله لغو قانون خودمختاری منطقه «کشمیر» و تصویب قانون «اعطای حق شهروندی هند به غیرمسلمان». قانون جدید در خصوص اتباع سه کشور همجوار هندوستان بنگلادش، پاکستان و افغانستان بود؛ به این معنی که این اتباع در صورتی که به‌عنوان مهاجران غیرقانونی در هند حضور دارند، با دارا بودن شرایطی می‌توانند تابعیت و شهروندی هندوستان را بگیرند. یکی از مهم‌ترین فاکتورها و شرایط این بود که اتباع نباید مسلمان باشند. این قانون در هند با عنوان «CAA» شناخته شد و مسلمانان پس از تصویب آن شروع به اعتراض کردند. با تصویب این قانون، راه بسیاری از غیرمسلمانان به هند بازمی‌شد؛ درحالی‌که اگر از یک مسلمان سلب تابعیت شود، دیگر نمی‌تواند برگردد. همزمان با این قانون، قانون دیگری هم به شکل نمونه‌ای در یکی از ایالت‌ها به نام «آسام» اجرا شد و دولت قصد داشت پس از اجرای نمونه‌ای، این قانون را در کل کشور اجرا کند و آن قانون هم «قانون احراز هویت ملی هندی‌ها» بود (TEESTA, 2020). گروه‌های افراط‌گرای هندو با ادعای حفظ و احیای هویت تاریخی این کشور که به گمان آنان تنها به هندوها تعلق دارد؛ اقدام به تغییر اسامی شهرهایی کرده‌اند که تداعی‌گر فرهنگ اسلامی هستند. جریانی که خود آن را تلاش برای بیگانه‌زدایی از هند می‌خواند. روند تغییر نام شهرهای هند را با تغییر اسامی شهر کلکته از نام انگلیسی آن Calcutta به نام هندی آن Kolkata، بمبئی به مومبای Mumbai و مدرس به چنای آغاز کرد (Geetanjali, 2007).

۱-۱- بیان مسئله و سؤالات تحقیق

در سال‌های اخیر، هند با انکار صریح اصول زندگی مسالمت‌آمیز که توسط «مهاتما گاندی» به یادگار گذاشته شده بود، شاهد ظهور نوعی ملی‌گرایی است که همزیستی و وحدت را تهدید می‌کند. گروه‌های افراطی هندی مدعی هستند که مسلمانان باید هندو شوند یا به پاکستان مهاجرت کنند. وجود نابرابری‌های اجتماعی، عدم تسامح فرهنگی، نادیده گرفتن حقوق شهروندی و اهانت به اماکن مقدس مسلمانان باعث بی‌ثباتی و وحدت ملی هند شده است. حس نامطلوب بودن محیط و جامعه برای مسلمانان در بسیاری از مسائل و موضوعات قابل‌درک است. دادن القابی چون دشمنان ملت و تروریست، منجر به کنارگذاشتن مسلمانان از فضای اجتماعی و فرهنگی هند شده است. این پژوهش با توجه به نیاز زمان و دوره تاریخی که در آن خشونت علیه مسلمانان روزبه‌روز در حال گسترش است، به بررسی عوامل تأثیرگذار داخلی و خارجی در هند که به این خشونت‌ها دامن زده‌اند، می‌پردازد. این مطالعه در پاسخ به این سؤال اساسی شکل گرفته است: «علل خشونت گروه‌های افراطی علیه مسلمانان هند چیست؟» فرضیه پژوهش نشان می‌دهد آنچه در جامعه هند تعامل بین مسلمانان و گروه‌های افراطی را برهم زده، از یک سو نابرابری‌های اقتصادی، اجتماعی و دینی است.

۱-۲- اهداف و ضرورت تحقیق

مقاله حاضر درصدد است تا ضمن ارائه وضعیت سیاسی، فرهنگی و اقتصادی مسلمانان هند، به بیان علل نابسامانی روابط مسلمانان و هندوها پرداخته و به‌خوبی گویای وضعیت مسلمانان و گروه‌های هندو به‌خصوص در دوران معاصر هند باشد. هدف اصلی پژوهش، شناسایی علل خشونت و عدم‌سازش میان این گروه‌ها در هند است. با توجه به نیاز زمان و دوره تاریخی که در آن خشونت علیه مسلمانان روزه‌روز در حال گسترش است، یافتن علل این نزاع‌ها راهگشای سیاست‌مداران برای حل بحران در شبه‌قاره است.

۱-۳- روش تفصیلی تحقیق

این پژوهش با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با جمع‌آوری مستندات کتابخانه‌ای، انجام و تجزیه و تحلیل شده است.

۱-۴- پیشینه تحقیق

مشیر الحسن (۱۳۶۷) در کتاب «جنبش اسلامی و گرایش‌های قومی در مستعمره هند» مسئله زبان را که هندوها در سال ۱۸۶۷ میلادی با هدف جان‌نشین کردن زبان هندی به جای الفبای عربی در اداره‌ها و مؤسسات دولتی مطرح کردند، عامل نزاع هندوها علیه مسلمانان می‌داند.

محمدی و اشرافی (۱۳۹۳) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی و تبیین وضعیت علمی فرهنگی مسلمانان هندوستان» نشان می‌دهند که اختلاف قابل‌توجهی بین شرایط زندگی مسلمانان در ایالت‌های مختلف هند و بین مسلمانانی که در گروه‌های عقب‌افتاده اجتماعی و سایر گروه‌ها قرار می‌گیرند، وجود دارد و کل جامعه هند با موانع و محرومیت‌هایی در تمامی ابعاد توسعه هند روبروست؛ بنابراین جدای از تمامی پژوهش‌های ارزشمند صورت گرفته در این زمینه، آنچه این نوشتار را از سایر نوشته‌های قبلی متمایز می‌کند، بررسی وضعیت مسلمانان هند در مقایسه با هندوهاست؛ زیرا با توجه به نابرابری‌هایی که مسلمانان هند از آن برخوردارند، هم اینک در وضعیت ناشایستی نسبت به هندوها قرار دارند. این امر باعث دامن زدن شورش‌ها در هند شده و جامعه را با مشکل مواجه کرده است.

۲- معرفی جامعه کنونی مسلمانان هند و هندوها

با تشکیل حزب «بی.جی.پی» در هند، افراطی‌ها توانستند حول مسئله هندوئیسم، انتخابات هند را ببرند. این حزب پس از به قدرت رسیدن و در راستای عمل به وعده‌های انتخاباتی، اقداماتی را علیه مسلمانان آغاز کرد؛ از جمله این اقدامات لغو قانون خودمختاری منطقه «کشمیر» و تصویب قانون «اعطای حق شهروندی هند به غیرمسلمان» است. قانونی که مسلمانان در هند از آن به‌عنوان قانونی تبعیض‌آمیز یاد می‌کنند. مطابق با قانون اساسی هند، همه مذاهب و از جمله شیعه و سنی آزادند و می‌توانند با تشکیل احزاب، فعالیت سیاسی و حتی مذهبی داشته باشند و آیین خود را تبلیغ و ترویج کنند. البته این آزادی عمل، مشروط به عدم مزاحمت برای سایر فرقه‌هاست (محمدی و اشرافی، ۱۳۹۳: ۲۰۹). رفتارهای تند و بی‌منطق هندوها اختلافات وسیع‌تری را دامن زد؛ در نتیجه به سرعت ظهور دو جبهه متفاوت مسلمانان و هندوها بیش از پیش در برابر هم سربرآوردند. سر سید خان که پرچم‌دار اتحاد مسلمانان و هندوها شناخته شده بود، می‌گفت: «من حالا مطمئن هستم که این دو ملت یعنی مسلمان و ملت هندو در هیچ چیز اتفاق نظر نخواهند داشت. هر کس که باشد، خواهد دید که بین این دو ملت دشمنی بیشتری پدید خواهد آمد» (الاسلام و اکیدمی، ۲۰۰۳: ۳۰۲).

۳- عوامل خارجی ایجاد خشونت میان مسلمانان و هندوها

هندوستان به دلیل داشتن ثروت‌های هنگفت از دیرباز توجه سیاستمداران و قدرتمندان را با انگیزه‌های مختلف اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی برمی‌انگیخته است. پیامدهای حضورشان در هر دوره، سیمای کشور هند را تحت تأثیر قرار داده و وحدت و یکپارچگی ملی این کشور پرجمعیت را مختل کرده است. در این پژوهش مهم‌ترین عوامل خارجی مؤثر بر گسترش خشونت‌های میان مسلمانان و هندوها به شرح زیر بیان می‌شود:

۳-۱- استعمار انگلیس

ورود استعمار انگلیس با عنوان تجارت، در آغاز قرن ۱۶ و اوایل قرن ۱۷ با اوج قدرت گورکانیان هند و تأسیس کمپانی هند شرقی ۱۶۰۲ میلادی و در پوشش بازرگانی صورت گرفت. (مور، ۱۳۷۵: ۲۹۰). از سال ۱۸۷۵ م، استعمار بریتانیا با فائق آمدن بر رقیبان و کوتاه کردن دست شرکت‌های پرتغالی، هلندی و فرانسوی، میدان را برای استعمار و استعمار هند خالی دید؛ حکومت هند را به دست گرفت و دستگاه دیوانی گسترده‌ای را به وجود آوردند و با تبعید امپراتوری مغول به برمه میانمار در هند نفوذ کرد و تا سال ۱۹۴۷ م حکمران بریتانیایی برای هند منصوب شد که از ناحیه دولت انگلیس بر آن سرزمین حکومت می‌کرد. این شرایط برای مسلمانان به مفهوم زدوده شدن نفوذ سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و مذهبی آنان بود (کتانی، ۱۳۸۳: ۱۹۳-۱۹۱).

انگلستان در بدو ورود به سرزمین هند، از قدرت مسلمانان در هراس بود؛ بنابراین تلاش می‌کرد با تفرقه و تشتت و ایجاد نفاق، عزت مسلمانان را مخدوش کند. «بریتانیایی‌ها سپردن تدریجی قدرت‌های محلی به حکام غیرمسلمان و تقویت ایشان را در پیش گرفتند؛ تا هم به هدف میانی خودشان یعنی سرنگونی حاکمیت مسلمانان بر هند و هدف نهایی خود که همانا به دست آوردن سرزمین هند بود دست پیدا کنند» (شیخ عطار، ۱۳۸۱: ۲۹۹-۲۹۸).

رهبران مسلمان همچون مولانا ابوالکلام آزاد، مولانا محمدعلی شوکت علی و گاندی، رهبر هندوها در جهت اتحاد مسلمانان و هندوها و به دست آوردن آزادی کامل و خروج بی‌قید و شرط استعمار انگلیس جنبش ضدانگلیسی را آغاز کردند. هند در دوران استقلال با مشکلات چندی مواجه بود که مسیر تحولات بعدی آن را رقم زد. از جمله مهم‌ترین آن‌ها مشکل ایجاد نظم اجتماعی و حاکمیت قانون بود. براساس «تئوری دوملیتی» و جدایی هندوها و مسلمانان، زمینه جدایی دو ملت و بزرگ‌ترین مهاجرت تاریخ به وجود آمد (آواستی، ۱۳۸۷: ۷). تلاش برای تجدید حیات نتوانست حمایت کافی از سوی اکثریت هندو برای نگاهبانی از هویت و فرهنگ و مذهب مسلمان کسب کند؛ از این رو بسیاری از مسلمانان استقلال نواحی مسلمان‌نشین را ترجیح دادند. این عمل منتج به ایجاد پاکستان و سرانجام انشعاب آن به دو کشور بنگلادش و پاکستان شد. از سوی دیگر، اوضاع مسلمانان ساکن آن نواحی که اکثریت هندو داشت و تشکیل جمهوری هند را داد، از زمان استقلال این کشور دارای فراز و نشیب‌هایی بوده؛ به‌ویژه قضیه کشمیر تأسف بسیار به بار آورده است. در اینجا کشوری که اکثریت قریب به اتفاق آن مسلمان هستند، بیش از دو سوم آن تحت سلطه هند قرار دارد (کتانی، ۱۳۸۳: ۱۹۳-۱۹۱).

انگلستان با سیاست تفرقه‌بینداز و حکومت‌کن سلطه خود بر هندوستان را تداوم بخشید. انگلیس با توجه به اینکه حکومت را از گورکانیان یعنی مسلمانان هند گرفته بود، تلاش کرد که مسلمانان در موضع ضعف و هندوها را در موقعیت برتر قرار گیرند؛ این تبعیض باعث شد تا شکافی میان هندوها و مسلمانان شکل بگیرد. ساختار اداری، آموزش در اختیار جمعیت هندو قرار گرفت و مسلمانان از امکانات هندوستان محروم شدند. این اختلاف در سال ۱۹۴۷ م. تشدید و بحث استقلال هند و پاکستان از یکدیگر مطرح شد و یک جابه‌جایی شدید جمعیتی رخ داد. در این جابه‌جایی هندوهای پاکستان به هند و خیل کثیری از مسلمانان از هندوستان به پاکستان مهاجرت کردند. مسلمانان از این مرحله به بعد به آرمان وحدت هندوستان به دیده تردید نگریند؛ زیرا براساس جریان عادی اوضاع، در آینده اقلیتی به شمار می‌آمدند که می‌بایست ناگزیر محکوم به رأی و خواسته اکثریت هندو می‌شدند؛ از این رو به تدریج از کنگره فاصله گرفتند و با وجود جنبه‌های کلی و عمومی‌ای که

حزب کنگره به خود گرفته بود و ریاست و رهبری آن را گاندی صلح‌جو به عهده داشت، با آن همکاری ضعیفی داشتند (النمر، ۱۳۴۷: ۲۶۴).

۳-۲- نفوذ اسلام‌هراسی در هند

اسلام‌هراسی ریشه در نژادپرستی دارد. گونه‌ای از نژادپرستی است که جلوه‌های واقعی یا مفروض از مسلمانی را هدف می‌گیرد. سابقه این اصطلاح به دهه ۱۹۸۰ م. بازمی‌گردد؛ اما پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ م. استفاده بیشتری از آن شده است. اسلام‌هراسی (Islamophobia) مفهومی است که به پیش‌داوری و هراس و تبعیض غیرمنطقی ضداسلام و مسلمانان اشاره دارد؛ ترس و نفرت از اسلام و مسلمانان ابزاری برای تبعیض و طرد مسلمانان از زندگی اقتصادی، اجتماعی و عمومی کشور است (Chris, 2019: 4-14). رامون گروسفولگ، اسلام‌هراسی را محصول تاریخ سلطه‌گرایی و منفعت‌طلبی‌های غرب می‌داند و معتقد است کشورهای غربی به‌ویژه انگلیس و آمریکا از اینکه اسلام پایه‌های حکومت‌شان را متزلزل می‌کند، از این دین بزرگ آسمانی هراس دارند. حادثه ۱۱ سپتامبر و انفجارهای نیویورک و واشینگتن بنیان روابط جهان اسلام و غرب را دگرگون ساخت. انتساب این حادثه به اسلام‌گرایان، این احساس را در دولت‌های غربی، به‌ویژه آمریکا به‌وجود آورد که با آزادی عمل بیشتر می‌توانند حملات تبلیغاتی و حتی نظامی را علیه مسلمانان تدارک ببینند. براساس گزارش‌های مستند، پس از حادثه ۱۱ سپتامبر مسلمانان به‌صورت فزاینده‌ای هدف اقدامات خصمانه قرار گرفتند؛ برای مثال، حمله به قبرهای مسلمانان، رفتار نابرابر در زندان‌ها و مدرسه‌ها، حمله به زنان محجبه، بدرفتاری با مسافران دارای نام‌های اسلامی در فرودگاه‌ها و... نمونه‌هایی از این اقدامات بود (افخمی، ۱۳۸۸: ۸۹).

بدترین و شایع‌ترین شکل اسلام‌هراسی در حال حاضر در هند حاکم است. تصویب لایحه جنجالی اعطای حقوق شهروندی به مهاجران غیرمسلمان از پاکستان، بنگلادش و افغانستان و نادیده گرفتن حقوق مهاجران مسلمان و حذف مسلمانان مهاجر چیزی جز صدور مجوزی قانونی برای نسل‌کشی و حذف سیستماتیک جامعه اسلامی از سرزمین هندوستان نیست. در روزهای اولیه در پاسخ به اعتراضات مسلمانان به این قانون، با کمال سنگدلی و بی‌رحمی زنان و مردان بی‌پناه مسلمان در محاصره گروه‌های افراطی، غرق در خون منتظر اتمام جان‌شان بودند. برخی رسانه‌های هندی اجتماعات مسلمانان به‌ویژه برگزاری کنفرانس اسلامی از سوی جماعت تبلیغی را دلیل اصلی انتشار ویروس کرونا عنوان می‌کنند؛ این امر سبب بروز خشونت‌ها و حملاتی از سوی افراط‌گرایان به مسلمانان در هند شده است. این تبلیغات ضداسلامی منجر به دامن‌زدن اسلام‌هراسی و بروز خشم در مسلمانان هند شده است. انجمن معنوی مسلمانان روسیه و انجمن دفاع از آزادی مذهبی روسیه، رشد اسلام‌هراسی و اقدامات خشونت‌آمیز علیه مسلمانان و اماکن دینی در هند را با ظهور ملی‌گرایی و حمایت از رادیکال‌های هندو توسط حزب بهاراتیا جاناتا مرتبط می‌دانند (www.inz.co.nz). این وضعیت باعث گسترش اسلام‌هراسی و طردشدن مسلمانان از زندگی اقتصادی، اجتماعی و عمومی شده و زمینه مهاجرت مسلمانان به کشورهای اروپایی را فراهم می‌کند؛ به‌طوری‌که حدود نیمی از مسلمانان بریتانیا پاکستانی‌الاصول هستند و بقیه آن‌ها از هند و ایالت گجرات در جنوب هند و قسمت شمال بنگلادش تشکیل شده‌اند (افخمی، ۱۳۸۸: ۱۸۲).

۳-۳- گروه‌های تروریستی

تروریسم که در زبان فارسی از آن با عنوان وحشت‌افکنی، هراس‌افکنی، ارباب‌گری و دهشت‌افکنی نیز نام برده شده است، به استفاده از خشونت یا تهدید برای دستیابی به اهداف سیاسی، مذهبی یا ایدئولوژیک گفته می‌شود (حاتمی، ۱۳۹۰: ۲۹-۲۷). امروزه حضور گروه‌های تروریستی سازمان‌یافته در جوامع مسلمان برای ایجاد ناامنی در این مناطق به‌منظور ایجاد واگرایی مذهبی و ملی بین گروه‌های مختلف در حال گسترش است (Bunzel, 2015: 8). گروه داعش در هند در تلاش است تا

مسلمانان هند را در حملات تروریستی خود در چندین کشور مشارکت دهد. این گروه اعلام کرد عناصر تروریست هندی، در پس حمله به زندان جلال‌آباد ننگرهار در شرق افغانستان، در سال ۲۰۲۰ قرار داشته‌اند. این امر بحث جدیدی را در مورد تهدیدات داعش در شبه‌قاره هند آغاز کرد. رسانه‌های وابسته به داعش نیز در تلاش هستند این روایت را که مسلمانان هند نمی‌توانند در برابر افراط‌گرایی تسلیم شوند، نقض کنند؛ بنابراین هند می‌تواند مرکز صدور تروریسم برای کشورهایمانند افغانستان، عراق و سوریه باشد.

در سال ۱۳۹۳، ایمن الظواهری، رهبر القاعده تأسیس شاخه جدیدی از القاعده را با عنوان القاعده در شبه‌قاره هند اعلام کرد. فاصله جغرافیایی کم هسته مرکزی القاعده با این شاخه جدید، تفکیک آن‌ها را از یکدیگر دشوار کرد؛ اما چند تفاوت کلیدی بین آن‌ها وجود دارد: گروه تروریستی القاعده مدت‌هاست تلاش می‌کند در شبه‌قاره هند اقدامات خود در منطقه را با نشر فیلم‌هایی از سیاست‌های ضداسلامی گروه راست‌گرای هندو و همچنین حزب حاکم در هند یعنی بی.جی.پی توجیه کند. در همه این فیلم‌ها از عبارت «تروریسم زعفرانی» استفاده شده است که اشاره به ناسیونالیسم افراطی و خشونت‌آمیز هندوها دارد. براساس ارزیابی‌ها و گزارش‌های دولت هند، در ایالت جامو و کشمیر هندوستان بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۴ تعداد قربانیان عملیات‌های تروریستی به ۳۴۰۰۰ نفر رسیده است؛ علاوه بر عملیات بالا، هوپیماربابی هوپیمای هند در دسامبر ۱۹۹۹ که به قندهار برده شد و در قبال آزادی مسافران، افراد متعلق به گروه‌های تروریستی زندانی در هند درخواست شد، حمله به مجلس ایالتی جامو و کشمیر در اکتبر ۲۰۰۱ و پارلمان هند در ۱۳ دسامبر ۲۰۰۱ از دیگر موارد عملیات تروریستی بوده است که دولت هندوستان گروه‌های تروریستی را در این امر دخیل می‌داند (Misra, 2005, 23-24). گروه‌های تروریستی برای دست‌یافتن به اهداف و منافع خود، با بهره‌گیری از اختلافات مسلمانان و هندوها باعث دامن‌زدن خشونت‌های فرقه‌ای در هندوستان شده‌اند.

۴- عوامل داخلی ایجاد خشونت میان مسلمانان و هندوها

از نظر مذهبی، هند خاستگاه سه دین هندو، بودایی و سیک بوده است. هندو ۷۹/۸ درصد البته شاخه‌های گوناگونی در زیرمجموعه این آیین هستند، مسلمان ۱۴.۲۳ درصد که با توجه به جمعیت هند، این کشور سومین کشور جهان است که بیشترین جمعیت مسلمانان را در خود جای داده است، مسیحی ۲.۳ درصد، سیک ۱.۷۲ درصد، بودایی ۰.۷ درصد، پیروان آیین جین ۰.۴ درصد، دیگر مذاهب مانند پیروان آیین‌های یهود و زرتشت ۰.۷ درصد، آیین‌های ناشناخته ۲.۰ درصد (Firstpost, June 18, 2020). تسلط آیین هندوئیسم که از سوی دولت حمایت می‌شود، وضعیت گروه‌های مختلف دینی از جمله مسلمانان را نابسامان کرده است. تفاوت‌های آشکاری که در زمینه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی به چشم می‌خورد؛ تنش‌هایی را به وجود آورده که می‌تواند بر ثبات و دموکراسی هند تأثیر گذارد. در گزارش دیده‌بان حقوق بشر در سال ۱۳۹۸ آمده است که نقض حقوق بشر در هند همچنان مشاهده می‌شود. رفتار خشن پلیس با دستگیرشدگان و شکنجه و کشتن فعالان حقوق بشر، از جمله مواردی است که هنوز در برخی نقاط این کشور دیده می‌شود (Human Rights Watch, 2019).

۴-۱- احزاب سیاسی

در همه سال‌های پس از استقلال هند تا پایان دهه ۱۳۶۰ حزب کنگره ملی مهم‌ترین حزب سیاسی کشور بوده و در بیشتر این سال‌ها، زمام قدرت را در هند به دست داشت. این حزب که در ۱۲۶۴ خورشیدی به دست گروهی از روشنفکران و نخبگان سیاسی هند پایه‌گذاری شد، نقش مهمی در مبارزه‌های استقلال‌خواهانه هند علیه حضور استعمارگران انگلیسی در این کشور بازی کرد و پس از استقلال نیز همواره در عرصه سیاست داخلی و خارجی هند حضوری فعال داشته است. اما به مرور و از

آغاز دهه ۱۳۷۰، حزب‌هایی با گرایش مذهبی و با تاکید بر آموزه‌های آیین هندو توانستند در میان توده‌ها جای پای خود پیدا کنند و رفته‌رفته از نردبان قدرت بالا روند. افزایش توانمندی آنان، به خوبی گویای پدیدار شدن نوعی ملی‌گرایی هندو در کشوری بود که به همزیستی آشتی‌جویانه میان گروه‌های مذهبی گوناگون، شهره بود. از اینرو، زد و خورد‌های مذهبی، بویژه میان مسلمانان و هندوها در گوشه و کنار این کشور بالا گرفت. انجام سه جنگ گسترده با همسایه مسلمان این کشور یعنی پاکستان، در سال‌های ۱۳۲۶ تا ۱۳۵۰ نیز در افزایش کینه‌ها و دشمنی‌های میان مسلمانان و هندوها در این کشور بی‌تأثیر نبود. (تیشه‌یار، ۱۳۹۹: ۸۷-۶۱). زمانی که بر اساس نظریه دو ملت، پاکستان جدا شد؛ ناسیونالیسم هندی همچون ناسیونالیسم پاکستانی که با اسلام پیوند زده شد، به‌شدت به ناسیونالیسم هندو پیوند داده شده است. برای بخشی از اجتماع هندو، رهایی از بریتانیا به‌تنهایی به‌معنای استقلال واقعی نبود و آن‌ها ایجاد یک ملت با تسلط بر اجتماع اکثریت را دنبال می‌کردند. در مورد جنبش ملی هند ادعا شده که دین برای اغلب اشکال، ناسیونالیسم هندی پایه اساسی بود (Bhambhri, 2007: 173). بر این اساس، بعد از استقلال نیز ناسیونالیسم دینی هندو به‌ویژه در سطح اجتماعی ملاحظه شد. در این شرایط، مسلمانان و دیگر اقلیت‌های اجتماعی احساس ناامنی کردند. اصول سکولار و دموکراتیک دولت هند به‌دلیل توسل به اصل دینی هندوئیسم مورد تهدید واقع شد. هرچند در سال‌های بعد، این وضع به سوی ملاحظه چند دینی و برابری همه ادیان حرکت کرد. برای مهار افراط‌گری دینی، رسانه‌های تحت کنترل حکومت از رهبران دینی قدردانی کردند و اعمال دینی به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای از تلویزیون پخش شد؛ اما این روند به‌طور غیرمستقیم فضای هندویی مشترکی برای پوشاندن اختلافات و پیوند بخش‌های مختلف کشور ایجاد کرد. در سطح احزاب سیاسی، استفاده سیاسی از دین ادامه یافت؛ به نحوی که ناتوانی حکومت حزب کنگره در آرام کردن آشوب‌های اجتماعی مبتنی بر دین بعد از مرگ ایندیرا گاندی، عامل مهمی برای نیروهای هندو فراهم کرد (Kaviraj, 1988: 87-45). احیاگرایی دینی هندوی جدید یا ناسیونالیسم هندو ستیزه‌جو، خود را در قالب سازمان‌ها و جنبش‌های سیاسی مختلف آشکار ساخت؛ این سازمان‌ها عبارت‌اند از: آر.اس.اس (RSS) و یک سازمان فرهنگی هندو که به‌صورت واحدهای کوچک سازمانی که اعضایش هنرهای رزمی می‌آموزند و همچنین یک تعریف هندویی ویژه از ملت هندی را تقویت می‌نمود؛ جاناسنگ در اصل شاخه یا حزب سیاسی آر.اس.اس، با حامیان ناسیونالیسم هندوی افراطی ضد‌مسلمان؛ بی.جی.پی خلف اصلی و وسیع‌تر جانا سنگ اولیه؛ و سازمان‌های دیگر همچون ویشا هندو پریشاد که کمپینی را برای آزادسازی اماکن دینی هندوی مورد ادعا از اشغال، آن‌ها توسط مسلمانان که بر روی آن‌ها مسجد ساخته شده با تمرکز ویژه بر مسجد بامری در آیودیا، هدایت کرد (Brass, 1994: 15). این شبکه وسیع از سازمان‌های ناسیونالیست هندو نقش مهمی در تأسیس و تقویت احساس همبستگی و فراگیری داشته‌اند و اثر اولیه آن هم پیوند دادن هویت‌های اجتماعی کوچک‌تر بوده است (Kinnvall & Svensson, 2010: 283). در هر صورت، احیای سیاست هندوتوا با استفاده از هویت دینی ابتدایی، دوباره شکل دادن مداوم سنت آن و درهم‌آمیختن عقاید مختلف در جست‌وجوی تعاریف جدید از اجتماع سیاسی-مذهبی را تحت‌الشعاع قرارداد (Ramanujan, 2010: 286).

مهم‌ترین حزب سیاسی تأثیرگذار بر خشونت‌های مسلمانان و هندوها، حزب بهارتیا جانانا است. تأسیس این حزب ریشه‌های اولیه نژادپرستانه‌ای داشت. در ۱۹۲۵م. برای اولین بار یک سازمان داوطلبانه از هندوها تأسیس شد که دارای گرایش‌های نژادپرستانه هندو بود. آرمان این سازمان تفوق هندوها بر غیرهندوها در شبه‌قاره هند بود. ایدئولوژی این گروه براساس تعلقات قومی و فرهنگی هندو تعریف شده بود (Hindutva Savarkar, 2003: 66). آن‌ها بعدها یعنی در اوایل دهه ۱۹۹۰م. به یک نیروی سیاسی تأثیرگذار تبدیل شدند و در واقع حزب بهاراتیا جانانا با حمایت این نیروی سیاسی توانستند رشد کنند. سپس هندوهای ملی‌گرا به حزب بهاراتیا جانانا پیوستند (Hansen & Jaffrelot, 2001: 24). در انتخابات بعدی در سال ۲۰۰۹م. نیز در برابر حزب کنگره که طرفدار حقوق اقلیت‌های قومی و فرهنگی و رفاه همگانی بود، شکست خورد

(Basu, 2012: 23)؛ اما با پیروزی مجدد حزب بهارتیا جاناتا در سال ۲۰۱۴م. خشونت علیه مسلمانان شدت گرفت. با حمایت حزب حاکم، هندوها کنترل پلیس و نیروهای انتظامی و امنیتی هند را در اختیار گرفتند (Human Rights Watch, 2019).

۴-۲- نابرابری فرهنگی-اجتماعی در هند

نابرابری اجتماعی اشاره به شرایطی دارد که افراد دسترسی نابرابری به منابع ارزشمند، خدمات و موقعیت‌ها در جامعه دارند (کربو، ۲۰۰۳: ۱۱). جدایی دین از سیاست و رویکرد سکولار یکی از اصول عمده قانون اساسی هند است. این تفکیک به مفهوم برابری و احترام قائل بودن برای تمامی مذاهب و ادیان است. قوانین و مقررات دولتی فارغ از هر گونه گرایش به سمت مذهب است و قوانین وضع شده نیز فقط به شکلی هستند که مغایر با آزادی مذاهب نباشند و مذهب خاصی را هم در نظر نداشته باشند (مهدی‌نژاد و کلانفری بایی، ۱۳۸۶: ۱۳۶-۱۳۵)؛ اما در عمل، فضای اجتماعی و فرهنگی جامعه هند برای مسلمانان این کشور چندان مناسب نبوده است و مسلمانان همواره در این فضا احساس خطر کرده‌اند. حس نامطلوب بودن محیط و جامعه برای مسلمانان در بسیاری از مسائل قابل درک است؛ به ویژه در روابطی که مسلمانان با سایر جوامع اجتماعی-دینی داشته و نیز در نوع درک و تفسیر متفاوت این روابط. یکی از جنبه‌های این روابط، حس میهن‌پرستی است (جمشیدی، ۱۳۷۲: ۳۵-۴۰). بر اساس برخی از گزارش‌ها، مسلمانان در هند خود را به‌طور کلی از روند تحولات جامعه این کشور دور نگاه داشته و فعالیت‌های خود را بیشتر به دلیل فقدان انگیزه و امکان تبعیض بر ضد آنان به حرفه‌های آزاد همچون تجارت، خیاطی، مغازه‌داری و مکانیکی محدود کرده‌اند؛ به‌گونه‌ای که حضور آنان در همه زمینه‌های اجتماعی، از نیروهای مسلح گرفته تا پزشکی، مهندسی و مدیریت، به مراتب کمتر از نسبت جمعیت آنان در هند است (محمدی، اشرافی، ۱۳۹۳: ۲۰۶).

در جامعه هند مسلمانان متحمل فشار دو جانبه‌ای در جامعه هستند؛ از یک طرف به آن‌ها لقب «دشمنان ملت» می‌دهند و از طرفی آن‌ها را «افرادی که نیازهایشان مورد توجه قرار گرفته شده است» می‌نامند. با اینکه مسلمانان زمان بسیاری نیاز دارند تا اثبات کنند که «دشمنان ملت» و «تروریست» نیستند؛ به‌طور کلی، مسلمانان از این مسئله شکایت دارند که نه تنها بخش‌های خاصی از جامعه به آن‌ها با شک و تردید می‌نگرند، بلکه مؤسسات اجتماعی و سازمان‌های دولتی نیز این‌گونه هستند (همان: ۱۷۸). بر همه این نابرابری‌ها، وضعیت اجتماعی زنان مسلمان را نیز اضافه باید کرد؛ تبعیض‌های زیادی نسبت به زنان، اقلیت‌های مذهبی و همچنین گروه‌هایی وجود دارد که در معرض تبعیض حمایت‌شده قرار دارند؛ به‌طوری‌که زنان با ۵۰ درصد جمعیت، ۷ درصد، مسلمانان با ۱۲ درصد جمعیت، ۲/۱ درصد و سایر طبقات عقب‌مانده با ۶۰ درصد جمعیت تنها ۲ درصد خدمات اداری هند را به عهده دارند و در مقابل برهمن‌ها با ۵ تا ۷ درصد جمعیت، ۳۳/۷ درصد خدمات اداری هند را در اختیار دارند (اممن، ۱۳۸۶: ۱۵۸).

۴-۳- نابرابری اقتصادی

برآوردهای استراتژیک در خصوص رشد و توسعه هندوستان، این کشور را سومین کشور برتر جهان در دهه آینده می‌داند. این کشور در زمینه‌های گوناگون در حال توسعه است و می‌رود تا پس از آمریکا و چین و پشت‌سر گذاشتن کشورهای اروپایی و شرق آسیا و روسیه به سومین قدرت جهانی تبدیل شود. مسلمانان هند با جمعیتی بیش از دویست میلیون نفر جزو بزرگ‌ترین تجمعات مسلمانان در جهان به‌شمار می‌روند. مسلمانان هند از نظر کیفیت زندگی، بیکاری و فقدان مسکن، در ردیف طبقات و کاست‌های پایین جامعه و به گفته برخی تحلیلگران در مجموعه طبقات معروف به نجس قرار دارند (جمشیدی بروجردی، ۱۳۷۲: ۳۷).

به‌علت جوان‌بودن جمعیت مسلمان، مشارکت آن‌ها در فعالیت‌های اقتصادی کم است. در سال ۲۰۱۳ هزینه‌های زندگی مسلمانان هند تقریباً با هزینه‌های زندگی هندوهای دارای مرتبه اجتماعی پایین با ۸۲۱ روپیه برابری می‌کند که نشان‌دهنده جایگاه اقتصادی پایین مسلمانان هند است؛ به طوری که ۳۴ درصد جمعیت آن‌ها زیر خط فقر زندگی می‌کنند (southasia.com). علت اصلی عقب‌افتادگی آموزشی مسلمانان، فقر و ناتوانی مالی آن‌هاست؛ فقری که باعث می‌شود دانش‌آموزان بالاجبار بعد از گذراندن چند پایه تحصیلی ترک تحصیل کنند. این مسئله در مورد دختران مسلمان هند نیز مطرح است.

براساس مطالب پیش‌گفت، یکی از مشکلات اساسی در هند جدال و برخوردهای شدید میان مسلمانان است که هندوها با توجه به عقاید و باورهایشان شرایطی را رقم زده‌اند که مسلمانان هم مجبور به واکنش شده‌اند. این نکته که در این نزاع‌ها مسلمان مقصرند یا هندوها، ریشه اصلی به اقدامات دولت هند برمی‌گردد و همچنین گروه‌های افراطی هندی که زمینه‌ساز شروع این نزاع‌ها بودند. هرچند رفتارها و مواضع بعضی از گروه‌های اسلامی افراطی مسلمانان شرایط را وخیم‌تر کرده است. این شرایط در آینده می‌تواند مناطق بیشتری از هند را درگیر و وضعیت مسلمانان ساکن در هند را بحرانی‌تر کند. از طرفی ریشه‌های داخلی نقش پررنگ‌تری در این نزاع دارد.

۵- نتیجه

هند خانه ملتی چندقومی، چندمذهبی و چندزبانی است که مردمان مختلف در این سرزمین وسیع در کنار هم با احترام به تنوع فرهنگی، سالیان متمادی به صورت مسالمت‌آمیز زندگی می‌کنند. کمتر کشوری در جهان وجود دارد که به اندازه هند دارای فرهنگ‌های متنوع باشد. نتیجه این مطالعه نشان داد که مجموعه‌ای از عوامل خارجی شامل استعمار، اسلام‌هراسی و گروه‌های تروریستی سازمان‌یافته مسلمان و همچنین عوامل داخلی شامل احزاب سیاسی، نابرابری‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی ریشه‌های اصلی جدال میان مسلمانان و هندوها را شکل داده است. این پژوهش مشخص کرد که دولت هند موظف است تا حقوق انسانی و شهروندی مسلمانان این کشور را تضمین و با اسلام‌ستیزی و ترویج خشونت علیه مسلمانان مبارزه کند. حزب حاکم با مجازات اسلام‌ستیزان و خشونت‌گرایان، موظف است جامعه‌ای امن و محیطی آرامش‌بخش برای زندگی عزتمندانه و احترام‌آمیز مسلمانان هندی فراهم کند. باید اذعان داشت که اقدامات تبلیغی و به اصطلاح تبشیری ستیزه‌جویانه گروه‌های تروریستی برای گسترش هدفمند حوزه نفوذ خود در شبه‌قاره هند همگی به ضرر اسلام و مسلمانان خواهد بود. در ببحوجه اختلافات قومی ناشی از تبلیغ اسلام‌هراسی در هند و سابقه بسیار منفی اعتبار اجتماعی و سیاسی گروه‌های تروریستی داعش، القاعده و اقدامات تبلیغی این گروه تروریستی، نه تنها نمی‌تواند کمکی به تقویت جایگاه مسلمانان این کشور بکند، بلکه بر احساسات اسلام‌ستیزانه در منطقه بیشتر دامن خواهد زد. به‌ویژه تمایل رو به رشد غرب پس از حادثه ۱۱ سپتامبر برای به‌تصویرکشیدن مسلمانان به گونه‌ای منفی و کلیشه‌ای، اسلام را دینی تک‌بعدی و سرکوبگر نشان دادند. حزب بی.جی.پی می‌تواند با فراهم کردن زمینه گفت‌وگوی منطقی بین مسلمانان و هندوها و ایجاد زیرساخت مناسب برای یکپارچگی و ادغام سالم اقلیت‌های مسلمان در جامعه، حساسیت‌ها و برداشت‌های منفی به اسلام و مسلمانان را کاهش دهد و زمینه تعامل میان مسلمانان و هندوهای افراطی فراهم شود؛ زیرا براساس پژوهش انجام‌شده این درگیری‌ها واکنشی به نابرابری‌های حاکم در جامعه و حمایت از حقوق شهروندی است؛ در نتیجه این درگیری‌ها، علاوه بر کم‌شدن میزان همبستگی اجتماعی و ایجاد حس بی‌اعتمادی، زمینه برای گسترش افکار نژادگرایانه و افراطی فراهم می‌شود. در این شرایط اظهارنظرهای رسمی و غیررسمی اسلام‌هراسانه برخی مسئولان کشور هند به سخت‌ترشدن شرایط برای مسلمانان و تشدید درگیری میان هندوها و مسلمانان می‌شود. فقدان همسانی فرهنگی و دینی در هند به صورت عام سبب شده مسلمانان بیشتر مایل به حاشیه‌گزینی بوده و هویت مذهبی و قومی را بر هر چیز دیگر ترجیح دهند؛ از طرفی ضعف حزب حاکم در حل اختلافات دینی، فرهنگی، اجتماعی

باعث شده دولت خود به‌عنوان منبع ایجاد تضاد در جامعه هند باشد و همچنان ایجاد همگرایی و وحدت گروه‌های افراطی و مسلمانان، مهم‌ترین چالش دموکراسی نوپای هند است.

راهکارهای مقابله حاضر برای کاهش این خشونت‌ها عبارت‌اند از:

۱- همکاری رهبران هندو و مسلمان در جهت کاهش تضادهایی که همزیستی این گروه‌ها را تهدید می‌کند. همبستگی گروهی، اعتماد به یکدیگر، پایبندی به تعهدات و همیاری برای حل مسائل دیگر افراد جامعه، باعث ثبات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی هند می‌شود.

۲- گسترش فرهنگ پرهیز از خشونت و رعایت حقوق شهروندی در جامعه زمینه تعامل میان گروه‌های هندو و مسلمان را فراهم می‌کند.

۳- ایجاد ساختار عقیدتی منعطف مانع تأثیرپذیری جامعه هند از گروه‌های عقیدتی افراطی در جهان است.

۶- منابع

- آواستی، اس.اس. (۱۳۸۷). **ساختار سیاسی هند**. ترجمه محمد آهنی آمینه. تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت خارجه. الاسلام، سید سراج؛ اکیدمی، غضنفر. (۲۰۰۳). **تاریخ پاک و هند؛ عهد قدیم**، پاکستان: بی‌نا.
- افخمی، رضا. (۱۳۸۸). **اسلام‌هراسی در بریتانیا**، موضوع‌ها، چالش‌ها و راه‌حل، مجموعه مقالات همایش اسلام‌هراسی پس از ۱۱ سپتامبر علل، روندها، راه‌حل‌ها. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.
- اممن، تی. کی. (۱۳۸۶). **جنبش‌های اجتماعی جدید (جامعه‌شناسی سیاسی هندی)**. ترجمه احمد احمدلو، اصفهان: گلبن.
- تیشه‌یار، ماندانا. (۱۳۹۹). **بررسی روند توسعه سیاسی دولت در جامعه هندوستان**، فصلنامه دولت پژوهی، ۶(۲۳): ۸۷-۶۱.
- جمشیدی بروجردی، محمدتقی. (۱۳۷۲). **علل ریشه‌ای درگیری‌های مسلمانان و هندوها**، تهران: وزارت امور خارجه ایران.
- حاتمی، محمدرضا. (۱۳۹۰). **تروریسم در اسلام**، فصلنامه تحقیقات سیاسی و بین‌الملل، ۶: ۴۷-۲۶.
- شیخ عطار، علیرضا. (۱۳۸۱). **دین و سیاست**، مرد هند. تهران: بی‌نا.
- کتانی، علی. (۱۳۸۳). **اقلیت‌های مسلمان در جهان امروز**، ترجمه محمدحسین آریا، چاپ دوم، تهران: امیر کبیر.
- محمدی، محسن؛ اشرفی، مرتضی. (۱۳۹۳). **بررسی و تبیین وضعیت علمی-فرهنگی مسلمانان هندوستان**، پژوهش‌های منطقه‌ای، ۴: ۲۱۸-۱۸۵.
- مور، برینگتن. (۱۳۷۵). **ریشه‌های اجتماعی دیکتاتوری و دموکراسی**، ترجمه حسین بشیریه، چاپ دوم، تهران: مرکز نشر دانشگاهی تهران.
- مهدی‌نژاد، رضا؛ کلانفری بایی، محمدرضا. (۱۳۸۶). **جزوه هند، دفتر مطالعات و کارشناسی کشورها**، معاونت پژوهش جامعه‌المصطفی (ص).
- النمر، عبدالمنعم. (۱۳۴۷). **مسلمانان در نهضت آزادی هندوستان**، مترجم سید علی خامنه‌ای، چاپ اول، تهران: انتشارات آسیا.

Ashutosh, M. (2005). *The Problem of Kashmir and the Problems in Kashmir: Divergence. Demands Convergence, Strategic Analysis*, 29(1).

Bhambhri, Ch. P. (2007). *The Indian State and Political Process*. Delhi: Shipra Publication.

Brass, P. R. (1994). *The Politics of India since Independence*. Cambridge University Press.

Bunzel, C. (2015). *From Paper State to Caliphate: The Ideology of the Islamic State*, The Brookings Project on U.S. Relation with the Islamic World, No. 19.

Chris, A. (2019). *Why UK's working definition of Islamophobia as a 'type of racism' is a historic step*, The Conversation, archived from the original on 14 April 2019, Retrieved-04-14.

Firstpost, (June 18, 2020) India has 79.8% Hindus, 14.2% Muslims, <https://www.firstpost.com/india/india-has-79--8-percent-hindus-14-2-percent-muslims-2011-census-data-on-religion-2407708.html>.

Graham, B. D. (2006). **The Challenge of Hindu Nationalism: The Bharatiya Janata Party in Contemporary Indian Politics in India's Political Parties.**

Hansen, T. B., and Jaffrelot, C. (2001). **The BJP and the Compulsions of Politics in India.**

Human Rights Watch. (2019). **World Report 2019: India. IMF.org World Economic Outlook Database.**

Kaviraj, S. (1988). **A Critique of the Passive Revolution.** in State and Politics in India, ed. Partha Chatterjee, Delhi: Oxford University Press, 45-87.

Kerbo, H. R. (2003). **Social Stratification and Inequality Class Conflict Historical. Comparative and Global Perspective.** Mc Grawhill. fifth edition.

Kinnvall, C., Svensson, T. (2010). Hindu Nationalism, Diaspora Politics a Nation-Building in India. **Australian Journal of International Affairs**, 64(3): 274-292.

Ramanujan, A. (2010). Interpreting Traditions. Interventions: **International Journal of Postcolonial Studies**, 12(2): 285-303.

Setalvad, T. **Gory winter.** Frontline. Retrieved 2020-02-04.

<https://www.rnz.co.nz.com>

<https://www.southasia.com>

